

SECTION 5. Economics and management

Azhaman Iryna

*Doctor of Science in Economics, Associate professor
Head of the Department of Management and Management the Project
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture
Odessa, Ukraine*

METHODS OF STRATEGIC ANALYSIS OF ENVIRONMENT CONSTRUCTION ENTERPRISES

Ажсаман Ірина Анатоліївна

*д.е.н., доцент
зав.кафедри менеджменту та управління проектами
Одеська державна академія будівництва та архітектури
м. Одеса, Україна*

МЕТОДИ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ СЕРЕДОВИЩА БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Abstract: Actuality use methods of strategic analysis environment construction firm as a prerequisite to the formation of complex strategies at different levels. The list of methods recommended for practical use by medium and small enterprises of the building industry for the analysis of their external and internal environment is determined.

Key words: strategic analysis, external and internal environment, construction company, methods of analysis.

Анотація: обґрунтовано актуальність використання методів стратегічного аналізу середовища будівельного підприємства як передумови до формування комплексу стратегій різних рівнів. Визначено перелік методів, які рекомендується до практичного використання середніми та малими підприємствами будівельної галузі для аналізу їх зовнішнього та внутрішнього середовища.

Ключові слова: стратегічний аналіз, зовнішнє та внутрішнє середовище, будівельне підприємство, методи аналізу.

Прийняття виважених стратегічних управлінських рішень вимагає формування науково-обґрунтованого підґрунтя, яке здатні забезпечити результати досліджень, отримані за допомогою сучасних методів стратегічного аналізу.

Використання методів стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища будівельного підприємства створює передумови до формування комплексу стратегій різних рівнів – операційних, функціональних, ділових та корпоративної (загальної). Актуальним є питання визначення переліку та особливостей застосування методів стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства будівельної галузі.

Дослідження вітчизняного та іноземного досвіду стосовно проведення аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства дозволило встановити, що на сучасному етапі розроблена та запропонована до використання значна кількість методів, практичне використання яких має свої особливості, пов'язані з: рівнем підготовки та досвідом роботи фахівців, які їх використовують, обсягом необхідної інформації, ступенем використання комп'ютерної техніки та спеціального програмного забезпечення. Також кожний з таких методів аналізу дозволяє отримати результати з певним ступенем

вірогідності та точністю розрахунків. Всі ці фактори повинні враховуватися керівництвом у процесі прийняття рішень щодо визначення методів для аналізу середовища підприємства [1].

Аналіз сукупності методів стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища дозволив визначити перелік таких, які не потребують спеціального програмного забезпечення, дають можливість отримати достовірні результати й рекомендуються до впровадження (використання) малими та середніми підприємствами будівельної сфери без залучення сторонніх фахівців [1-3].

Для виявлення й оцінки впливу факторів макросередовища на результати поточної й майбутньої діяльності будівельного підприємства доцільним є використання PEST-аналізу, який дозволяє визначити тенденції, події, що не підконтрольні підприємству за чотирма основними напрямками – дослідити політико-правові, економічні, соціокультурні та технологічні фактори.

Комплексний метод SPACE призначений для аналізу позиції підприємства на ринку і вибору оптимальної стратегії переважно для середніх і малих підприємств. Враховуючи те, що в галузі будівництва працюють переважають невеликі та середні підприємства, то використання цього методу є обґрунтованим і доцільним. У методі SPACE передбачено виокремлення чотирьох груп характеристик оцінки діяльності підприємства:

- фінансова сила підприємства;
- конкурентоспроможність підприємства і його становище на ринку;
- привабливість галузі, у якій функціонує підприємство;
- стабільність галузі, у якій функціонує підприємство.

При формуванні окремих критеріїв оцінки, що входять в кожну з груп враховується специфіка конкретного підприємства, його завдання, мета, виробничо-ресурсний та інноваційний потенціал, дієвість системи управління тощо. Такий підхід дозволяє враховувати особливості підприємства при подальшому прийнятті рішень щодо стратегії його розвитку. Однак зауважимо, що такий аналіз вимагає ґрунтовних знань методології стратегічного аналізу та специфіки галузі, що визначає потребу у висококваліфікованих спеціалістах для його проведення.

Метод SWOT-аналізу дозволить виявити сильні та слабкі сторони будівельного підприємства та зовнішні можливості і загрози, які впливають на його діяльність, а також побудувати стратегічний баланс, проаналізувати можливі стратегії поведінки підприємства у ринковому середовищі. SWOT-аналіз сприятиме обґрунтованому визначенню корпоративної стратегії з урахуванням впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища.

Наведені методи не звужують коло можливих до використання для стратегічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, проте не потребують спеціалізованого програмного забезпечення та можуть бути проведені як із залученням сторонніх фахівців, так і кваліфікованими працівниками будівельних підприємств.

Практичні аспекти використання вказаних методів будуть розглянуті в подальших дослідженнях.

Література:

1. Ажаман І.А. Маркетингова стратегія розвитку промислового та цивільного будівництва в сільській місцевості // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки» - 2014. - Випуск 6, 2014. – С.149-152
2. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: Навч. посіб. – 2-ге вид. Рекомендовано МОН / Гаркуша Н.М., Цуканова О.В., Горошанська О.О. – К., 2012. – 591 с.
3. Бровкова О.Г. Стратегічний менеджмент : Навчальний посібник . – К. : Центр учбової літератури, 2012 . – 224с.